

زانکۆی سه‌لاحه‌دین - هه‌ولێر
کۆلیژی به‌ریوه‌بردن و ئابووری
به‌شی کارگێری رێخراوه گه‌شتیاریه‌کان

کارگه‌ری گه‌شتیاری شوینه‌واری له گه‌شه‌پێدانی گه‌شتیاری

(توێژینه‌وه‌یه‌کی شیکاریه له‌سه‌ر کارمه‌ندانی مۆزه‌خانه‌ی شاری هه‌ولێر به‌ نمونه)

توێژینه‌وه‌که

پێشکه‌شی ئه‌نجوومه‌نی به‌شی کارگێری رێخراوه گه‌شتیاریه‌کان
ده‌کرێت وه‌ک به‌شیک له پێداوێستیه‌کانی به‌ده‌سته‌ئێنانی پله‌ی
به‌کالۆریۆس له پسیپۆری کارگێری رێخراوه گه‌شتیاریه‌کان.

ئاماده‌کردنی

عمر ادريس ویسی

به‌سه‌ر په‌رشته‌ی

م.ی.رنا نیسان یوسف

کوردستان - هه‌ولێر

نیسان 2023

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ
فَتَعَلَى اللَّهِ الْمَلِكُ الْحَقُّ وَلَا تَعْجَلْ بِالْقُرْآنِ مِنْ قَبْلِ أَنْ يُقْضَىٰ
إِلَيْكَ وَحْيُهُ وَقُلْ رَبِّ زِدْنِي عِلْمًا ۝

صدق الله العظيم

سورة طه: 114

به لینامه

به لین ددهم که ئەم تووژینه وهیه (کاریگه‌ری گه‌شتیاری شوئینه‌واری له
گه‌شه‌پیدانی گه‌شتیاری (تووژینه‌وهیه‌کی شیکاریه له‌سه‌ر کارمه‌ندانی مؤزه‌خانه‌ی
شاری هه‌ولیر به‌نموونه) تووژینه‌وهیه‌که پیشک‌ه‌شی لیژنه‌ی به‌شی به‌ریوه‌بردنی

رئیکراوه گه شتیاریه کان کراوه له زانکۆی سه لاهه دین، به ته واوی له لایه ن منه وه نووسراوه، وه ئه نجامه کانیش له کار و هه ول و دلسۆزی منه وه یه، پئیشتر بۆ هه یچ له یه نیکی په یوه ندیدار بلاونه کراوه ته وه.

توئژه ر

پشتگیری سه ره رشتیار

پشتگیری توئژینه وه ی (کاریگه ری گه شتیار ی شوئینه واری له گه شه پیدانی گه شتیار ی (توئژینه وه یه کی شیکاریه له سه ر کارمه ندانی مۆزه خانه ی شاری هه ولپه ر به نمونه) له لایه ن قوتابیان (عمر ادریس ویسی)، کراوه و به ته واوی پابه ندی رئیماییه کان بوون، له گه ل ئه م تئیینیانه ی خواره وه:

1. هیچ تبیینیم نیه

.2

.3

پریاری لیژنه‌ی گفتوگو

سەرۆک و ئەندامانی لیژنه‌ی گفتوگویی توژیژنه‌وه‌یی تاوتوویی توژیژنه‌وه‌ی قوتابی/قوتابیان له ژیر ناوێشانی کاریگهری گهشتیاری شوینه‌واری له گهشه‌پیدانی گهشتیاری (توژیژنه‌وه‌یه‌کی شیکاریه له‌سه‌ر کارمهندانی مۆزخانه‌ی شاری هه‌ولێر به‌نمونه)

بۆیه له‌خواره‌وه واژووی له‌سه‌ر ده‌که‌ین که توژیژنه‌وه‌که:

- په‌سندکراوه.
- په‌سند نه‌کراوه بۆیه پێویسته () بکاته‌وه له‌ماوه‌ی () بگه‌ڕێنێته‌وه.
- په‌سند نه‌کراوه بۆیه پێویسته له‌سالی داها‌توو دووباره‌ی بکاته‌وه.

ناو و واژووی سهروکی لیژنه

ناو و واژووی ئەندام

ناو و واژووی ئەندام

پیشکەشە بە

بۆ هەر پیاوێکی ئەمێ پێشمەرگە و ئاسایش که پارێزگاری لەم نیشتمانە
خۆشەویسته دەکات.

بۆ هەموو ئەوانە ی هاوکار و هاندەرم بوون.

بۆ دایک و باوکم که هەردەم وه ک قەلایه ک له پشتم بوون.

بۆ سەرجه م ئەو مامۆستایانە ی له بهشی کارگیڕی رێکخراوه
گەشتیاریانە ی که له ماوه ی خویندن زۆر ماندوو بوون له گەلمان.

توێژەر

سوپاس پڙانين

ستائيش بۆ خوداي گهوره كه ستائيشي كرده سوپاس بۆ بهخششهكاني و پهناگهيهك له بهلاكاني و ريگهيهك بۆ باخهكاني و ئامرازيك بۆ زيادكردني بهخششهكاني خوي و سلاو لهسهر شهرفهمندريني دروستكراوهكان و سهروهرى پيغهمبران. سهروهرمان (محمد) (درودي خوي لهسهر بيت).

تويژهه

ليستی ناوهرۆک

لاپه ره	بابهت	ژ
ب	به لایننامه	1
ج	پشتگیری سه ره پهرشتیار	2
د	بریارى لیژنه ی گفتوگو	3
ه	پیشکەشه به	4
و	سو پاس پیزانین	5
ز	ليستی ناوهرۆک	6
1	پیشه کی	7
2	به شی یه که م لایه نی گشتی توژیینه وه	8
2	گرنگی توژیینه وه	9
2	کیشه ی توژیینه وه	10
2	پیکهاته ی توژیینه وه	11
3	هیلکاری توژیینه وه که	12
4	به شی دووهم لایه نی تیوری توژیینه وه	13
4	ته وهره ی یه که م : شوینه وار	14
4	یه که م: شوینه وارناسی	15
4	دووهم: پیناسه ی شوینه وار	16
5	سییه م: گرنگی و بایه خی شوینه وار	17
5	چوارهم: جوهره کانی شوینه وار و گرنگی	18
6	ته وهره ی دووهم : گه شه پیدانی گه شتوگوزاری	19
6	یه که م: پیناسه ی گه شه پیدان:	20

7	دووهم: پیناسه‌ی گه‌شه‌پیدانی گه‌شت و گوزار	21
7	سئیه‌م: پیکهاته‌کانی گه‌شه‌پیدانی گه‌شتیاری:	22
8	چوارهم: ئامانجه‌کانی گه‌شه‌پیدانی گه‌شتیاری	23
10	پینجه‌م: ره‌ه‌نده‌کانی گه‌شه‌پیدانی گه‌شتیاری	24
11	شه‌شه‌م: هوکاره‌کانی کاریگه‌ر له‌سه‌ر گه‌شه‌پیدانی گه‌شت و گوزار	25
13	به‌شی سئیه‌م لایه‌نی پراکتیکی توئزینه‌وه	26
14	توئزینه‌وه‌ی دووهم: گرنگی شوئینه‌وار له‌سه‌ر گه‌شه‌پیدانی گه‌شتو گوزار	27
19	به‌شی چوارهم ده‌رئه‌نجام و راسپارده‌کان	28
19	یه‌که‌م: ده‌رئه‌نجام	29
20	دووهم: راسپارده‌کان	30
21	سه‌رچاوه‌کان	31

پيشه كى

بىنگومان گه شتياىرى يه كىكه له چالاكويه گرنكه كانى له ئاستى جيهانيدا و پيشه سازى گه شتياىرىش يه كىكه له گرنگترين پيشه سازويه جيهانيه كان وهك ئه وهى بۆته پيشه سازى سه رده مى و سه ربه خو كه هيچ سنوورىكى نيه بۆ گه شه كردنى، شارستانى ترين و كه مترين پيسه و ئه م چالاكويه شوئىتىكى گرنك له ئابوورى ولتانددا داگير ده كات كه به گرنكى خۆى پيده گات و بايه خىكى گونجاو ده دات به بوون به سىبه رىكى گه شه سه ندنى ئابوورى به هۆى رۆلى خۆى له هه مه چه شنه كردنى سه رچاوه كانى داها ت و به شدارى كردنى له دامه زراندنى ژماره يه كى زور له وهك دياردهى جوگرافى سروشتى وهك چيا و مارش و ده رياچه و شوئنه گه شتياىرى و شوئنه واريه كان و مه زارگه ي ئايىنى و كه له پوورى كه لتوورى كه به ژماره ي زياتر له 6500 شوئىنى شوئنه وارى و ئايىنى و رابواردن ده خه ملئىندرىت به لام سه رنجى پئويست و گونجاويان بۆ نه بۆيه پئويسته ئه م كه رته گرنگانه چالاك بكرىت و به جدى بير له پلاندانان بكه ينه وه بۆ په ره پيدانى ستراتىييه تىكى پىناسه كراوى روون بۆ گه شه پيدانى گه شتياىرى كه سه ره تا له لايه ن ده و له ته وه له مامه له كردن له گه ل چالاكويه گه شتياىرىه كاندا وهك سه رچاوه يه كى گرنكى ئابوورى ده و له ت

به شی یه که م لایه نی گشتی توئینه وه

یه که م: گرنگی توئینه وه
گرنگی توئینه وه که له ئه گهری ئه وه سه رچاوه ده گریت که که رتی گه شتیاری بکریته جیگره وه یه کی گرنگی
ئابووری که به شداری بکات له گه شه کردنی داهاقی نیشتمانی و گه شه کردنیشی له ئیستادا پیویسته بو
ئه وه ی سه رچاوه کانی داهاقی هه مه جور بکریت چونکه ئابووری عیراق.

دووهم: کیشهی توئینه وه
که رتی گه شتیاری له زوربه ی ولاتانی جیهان گرنگیه کی زوری به ده سه تهیناوه، چونکه زوریک له ولاتان
وه ک سه رچاوه یه کی سه ره کی داهاقی پشتیان به گه شت و گوزار به ستووه، به لام نه مانبینیوه که رتی
گه شتیاری له عیراق به رزیته وه بو ئه و ئاسته ی که

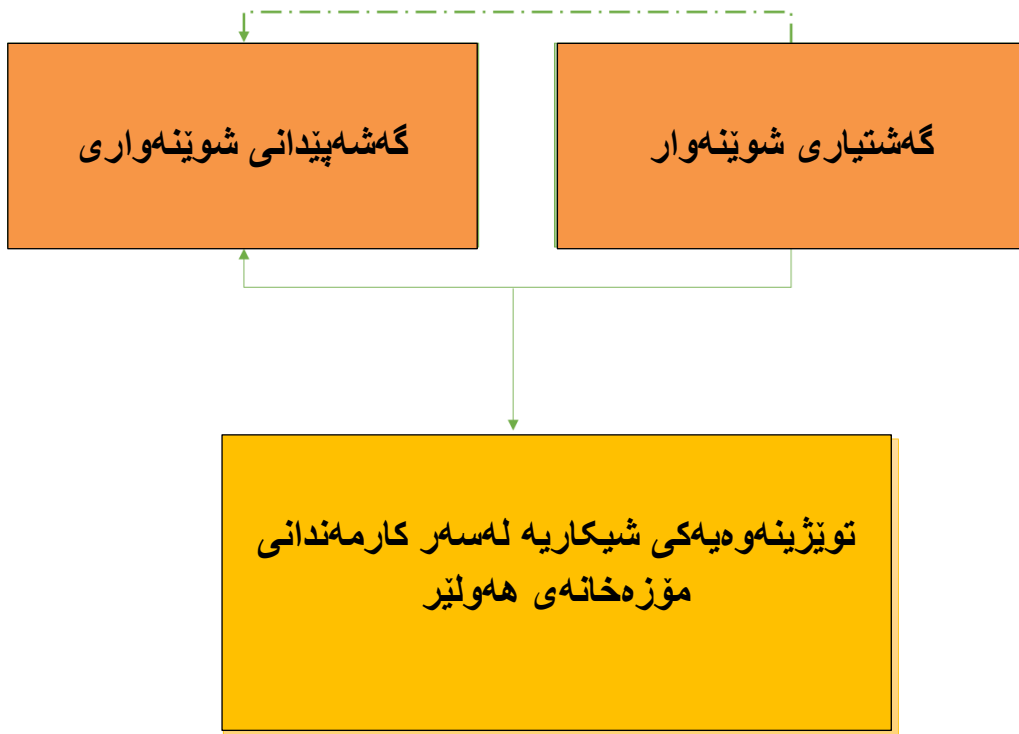
سپیه م: گریمانه ی توئینه وه

توئینه وه که له و پیشه وه ده ست پیده کات که هه ر ستراتجیک له سه ر بنه مای پشتگیریکردن و په ره پیدانی
که رتی گه شتیاری شوینه واری و پیدانی گرنگیه کی زور به ئه م که رته ره نگدانه وه ی ئه ری نی هه یه له
ده سه تکه وته کانی گه شه پیدانی گه شتیاریدا و به شداره له ده سه تکه وته کانی پیشکه وته ی گه شتیاری

چوارهم: پیکهاته ی توئینه وه

بو لیکۆلینه وه له گریمانه ی توئینه وه که، بوو به سی به ش، به شی یه که م به لایه نی گشتی توئینه وه که
ده کوئینه وه و له به شی دووهمدا باس له شوینه واری گه شتیاری و گه شه پیدانی گه شتیاری ده کات وه ک
چوارچیوه یه کی تیوری له کاتیکدا که نیشاندهره کان و پیکهاته کانی گه شتوگوزار و رۆلی له به دیهینانی
هه مه چه شنه ی ئابووریدا په ره ی پیدرا، له کاتیکدا.

پنجہم: ہیلکاری توڑینہوہ کہ

به شی دووهم لايه نی تیوری توئینه وه

تهوهره یه کهم : شوئینه وار

یه کهم: شوئینه وارناسی

شوئینه واره کان گرنگی به خوئیندنی شوئینه وار و شوئینه واره کان ددهن که شارستانیته تی کۆن و نه ته وه کۆنه کان له شوئینیکی تایبه تی جیهاندا به جییان هیشتون و نه مرق له هه موو ئاست و ئاسته کاندای رۆلی سه ره کی و گرنگ ده گپیت و گرنگیه زۆره که ی له گرنگی مادده که ی سه رچاوه ده که وی که تئیدا توئینه وه و لیکۆئینه وه ی له سه ره ده کریت و له پئشه کیدا روون کراوه ته وه . شوئینه وار توانای خوئیندنی شوئینه واره کانی هه یه که ده گه رتته وه بۆ سه رده مه سه ره تاییه کانی مرقف به به کاره یئانی ته کنیکی دیاریکراو هه روه ها توانای خوئیندنی ژبانی یه که مین مرقفی هه یه ، بۆیه شوئینه وارناسی توانای ئه وه ی هه یه که ، به شداری بکات له ده رککردنی شیوه ی په ره سه ندن که به درئزایی میژووی مرقفایه تی به هه موو ورده کاری و تایبه تمه ندیه کانیه وه روویداوه .(ابو عیاش، 2010، ص 19)

دووهم: پیناسه ی شوئینه وار

زاراوه که له پورییه کان ئامازه بۆ هه موو ئه و که سانه ده کات که میژوویان ده گه رتته وه بۆ کۆن و ئه و کاتانه ی که به شوئین رووبه ریکی دیاریکراوی زه ویدا هاوون ، بۆیه شوئینه واره کان له سه رتاسه ری گۆی زه ویدا په رش و بلاون به لام به چه ند چه ندیته له هه ریمیک بۆ یه کنیکی تر به پی قه باره ی جیاوازو ژماره ی شارستانیته کان که به سه ره ناوچه جیا جیا کانی زه ویدا ته پۆلکه یان کردووه . ده ولته به چه ند مۆنیومینتیکی زۆر به ده ولته تی شارستانی به میژووییه کی دوور و درئز داده نری، ئه مه ش ده ریده خات که ئه م ده ولته ته هه میشه سه رنجی نه ته وه دیرینه کان بووه ، به هۆی ئه و گه نجینه و سه رچاوه سه رشتیه بی به هایه ی که هه یه ، یان به هۆی شوئینه ستراتیژییه که ی له شوئینیکی هه ستیاری زه وی ، یان په نگه به هۆی نزیک له ناوچه گرنگه کانی تر ئه م ناوچه یه وه ک ده روازه ی ئه و ناوچانه یان درئزکراوه یه کی جوگرافی ئه وان خزمه ت بکات و هه موو ئه مانه ده بیت ئامازه به دانیشتووانی ئه م خاله ی سه رده می مۆدیرن بده ن بۆ ئه وه ی بتوانن به بی ئه وانی تر سوود له بوونی خوئیان له م شوئینه دا وه رگرن و هه موو پیکهاته کانی بئیسغلال بکه ن بۆ ئه وه ی ژبانیان به ره و پیش به رن و ئه رکی خوئیان بۆ پرتیرن ئه نجام بده ن .(الخصاونه، 2011، ص 20-21)

سېيەم: گرنګى و بايه خى شوئنه وار
بۇ خوئندى شوئنه وار، چەندىن سوودى گرنګ برىتىن له:

- يارمەتى توئزەر و پسپوران دەدات له رابردوو تىبگەن ، شىوہى ژيانى نەتەوہ دىرئنه کان بزائن مروف چون بە درئزايى ميژوو گەشەى کردووہ ، لىكەوتەكانى تايبەتمەند لە پيشكەوتنى بيروباوہرى مروف لە بارەى بوونو ، ھەستى ئايىنى ، مروفى بە ھەموو جوړەكانىوہ ، ھتد ، كە . لە ھەموو كات و شوئنه كاندا مشتومرئى گەورە بووہ لە مروفدا
- لە باوہرى ھەوالەكانى دەقە ئايىنىيە كاندا ھاتووہ و بەو جوړەش ئيمان و متمانە بە خواى گەورە زياد دەكات و دوزينەوہ شوئنه وارپىە كان لە رۆژى ئەم ئەركەدا بە توانايە كى گەورەوہ بەردەوامنلە ئەنجامدانى (ماضى، 2016، ص 32)
- يارمەتى تىگەيشتن لەو كەش و ھەوا و باگگراوندىە ميژووياىنەى كە دەقى ئايىنى تىيدا ھاتنە خواروہ ، يارمەتى مروفى ئەمروف دەدات بۇ باشتر تىگەيشتن لە ئامانجى فەرمانەكانى خوا و تەمبى ئەو كە لەپوورانە كار بۇ باشتر كەردنى بارى ئەو ولاتە دەكەن كە لەرووى گەشتيارپىەوہ تىيداىە و . بەو بۆنەوہىە لەرووى ئابوورپىەوہ ، ئەمروف زورىك لەولاتان پشت بەمۆنۆمىنتە كانيان دەبەستن . بۇ ئەوہى خوئان لەسەر نەخشەى گەشتيارپى جىھان جىگىرىكەن. (السعدي، 2009، ص133)

چوارەم: جوړەكانى شوئنه وار و گرنګى

كارىگەرىە كە ھەموو ئەوہىە كە مروف دواى مردنى يان دووركەوتنەوہى لە شوئنىك و جىگىربوونى لە شوئنىكىتر بەجى دەھىلە ئەو بىنا كۆنانەى لە شوئنە رەسەنە كانيان دەيانبىن شوئنەوارى نوچەن كە گەواھى ژيانى ئەو مروفەن، ھەروہا ئامرازەكانى راوكردن و كشتوكال و چىشتلپىان و كوگاكردنى ئامپرو زيوو پازانەوہ و زىپكەى كە لە ھۆلى پيشانگى ھەر مۆزەخانەىەك دەبىن شوئنەوارى چەندىن سائە كارىگەرىپەكانى ئەم پياوہ دىرئنه ئەشكەوت و ئامرازە بەردىن و فرىسكوكانى لەخۆدەگرىت و ماوہى ئەو ماوہىەى كە گەشەيان كەرد زور درئز بوو بۆيە شوئنەوارەكان بوونەتە خاوەن گرنګىپە كى زور ، ئامانجى زانا جىھانى عەرەبىەكان لە ئىستادا لەكاتى ھەلكۆلپن و ھەلمالىنى شوئنەوارەكان ھەولدانە بۇ ئەوہى ژيانى . باوو باپىران و خاوەن شارستانىە دىرئنه كان بزائرىت و ئەوہى لە شارستانىەتى دا ماوہتەوہ بىپارئىن پاشان نووسىنەكان بخوئپن و ھەريانگىرپىن يان لە نووسراوہى نوسراو و شتى تر بخوئپن كە لەو شارستانىەتەوہ بە دەستى دەكەوين و ھەول بەدەين بەراوردىان بكەين لەگەل ھەرىمەكان يان شارستانىەتى تر زانايان جوړە جياوازەكانى كارىگەرىپەكان ئاشكرا دەكەن، لەوانە: (سلیم ، 1989 ، ص 133)

• شوپنەوارى گواستنهوه: هەموو شوپنەوارىكى بچووك يان گەورە كە لە شوپنى دۆزىنەوهوه دەگوازىنەوه بۆ مۇزەخانەيەك بۆ نەمايشى گشتى، گواستراوہتەوه بۆ پاراستن و نۆژەنکردنەوه .يان پارىزراون لە كوڭگان

• مۆنۆمىنتە جىگىرەكان : بينايان يان ئەو مۆنۆمىنتانەى كە لەدواى دۆزىنەوه لە شوپنە ، رەسەنەكانى خۆيان دەمىننەوه ، وەك : ديوار و دەروازەكانى شارەكە لە كوئىت ، ئەهرام پەرسنگگان و سفنكسەكان لەميسر ، باخچە ھەئواسراوہكانى بابل و كوۆشكە شاھەكانى عىراق

گىرنگى كارىگەرەكان دەكەوتتە زانىنى تەمەنى كاتيان ، يانى مېژووى دروست كردنەكەيان ، وە چەند رىنگايەك ھەيە بۆ ديارىكردنى تەمەنى كاتى كارىگەرەكان ، بۆ نمونە ئەگەر كارىگەرەكان نوسرايىت ، ناو . يان كەسايەتى لاى ئىمە ئاسان بزانرئىت سەردەمى كارىگەرەكان

ئەگەر كارىگەرەكان بۆ نووسين بئىت ، پىويستە زياتر بكرئىت ، بەبەرورد لەگەل كارىگەرەكانى ترو بەوردى خويئىدبئىت . شوپنەوارناسان زانستى ھاوچەرخيان بەكارھىناوہ بۆ ديارىكردنى تەمەنى نزيكى كارىگەرەكان (شېر، 2012، ص 6)

تەوہرەى دووہم : گەشەپيدانى گەشتوگوزارى

يەكەم: پىناسەى گەشەپيدان:

گەشەپيدان ، لە ڤووى زمانەوانىيەوه ، واتە گەشە ، واتە وردە وردە زياد كردن ، گەشەى پارە و گەشەى كشتوكال ، واتە كەلەكەبوون و بەرادەيەك ، و گەشە كردن بە زۆرى بە ماناى زيادبوونى ئاستى ئابوورى ، كۆمەلايەتى ، گەشتياري و چەند ئاستەكانى تر بەكار دئىت . گەشە كردن لە ئاستى زمانەوانىشدا مەبەست لىي خوۆشگوزەرانى و بەرھەمھىنانەوه و زيادكردن و خوۆشگوزەرانىيە ، پيشنيازى گۆرانكارى و گەشە كردن و پيشكەوتنى ئىجابى دەكات ، ئەويش تەماحو ئەوہيە سبەينىيەكى باشتر لەسەر ئاستى ئابوورى و كۆمەلايەتى و كەلتووريدا گەشە بكات . (عبدالقادىر، 2003، ص 197)

ھەر وہا گەشەپيدان بەو كوۆششە رىكخراوانە پىناسە كراوہ كە بەپىي دانانى بريار دراوہ بۆ رىكخستنى تواناى مرويى و ماددى بەردەست لە كۆمەلگەى كۆمەلايەتى ديارىكراو بۆ بەدەستھىنانى ئاستى بەرزترى داھاتى نەتەوہيى و داھاتى تاك و ئاستى بەرزى ژيان و ژيانى كۆمەلايەتى لەبوارە جوړاوجۆرەكانيدا بۆ بەدەستھىنانى بەرزترين ئاستى گونجاوى باشبوونى كۆمەلايەتى . (غضبىان، 2014، ص 137)

گه شه پیدان له ولاتیکدا بو بهرهنکاربوونهوهی کیشه کانی هه ژاری و بیکاری و نایه کسانی دابه شکرده و نه گهر یه کیک یان زیاتر له و کیشانه خراپتر بیت ، ناکریت ئه وه بلین که پیشکهن و تن له و ولاته دا هه یه ته نانهت ئه گهر داهاقی نه ته وه پی و تاکه که سیش ئاور بیت (ابو عیاش، 2010، ص 35).

دووهم: پیناسه ی گه شه پیدانی گه شت و گوزار

گه شه پیدانی گه شتوگوزار به دابینکردنی ئاسانکاری و خزمه تگوزاری پیناسه ده کات بو تیرکردنی پیداویستی و خواستی گه شتیاران ، ههروه ها هه ندیک له کاریگه ریه کانی گه شتوگوزارییه که دروستکردنی کاری نوئ و داهاقی نوئ، گه شه پیدانی گه شتیار ی هه موو ئه و لایه نه ده گرته وه که په یوه ندیان به شیوازی بوشایی دابینو خواستی گه شتیاریه وه هه یه ، دابه شکرده جوگرافی به ره مه گه شتیاریه کان ، جو له ی لیشاو و گه شتیار ی ، کاریگه ریه گه شتیاریه جو راو جو ره کان (الانصاری، 2013، ص 25)

گه شه پیدانی گه شتیار ی به رزکردنه وه و فراوانکردنی خزمه تگوزارییه گه شتیاریه کان و پیوستیه کانیا نه گه شه پیدانی گه شتیار ی پیوستی به ده ستیوه ردانی پلاندانانی گه شتیار ی هه یه وه ک میتو دیکی زانستی که ئامانج لی به ده سته ئینانی به رزترین ریژه ی گونجای گه شه ی گه شتیاریه به که مترین تیچوونی گونجا و به زووترین کات . پلاندانانی گه شتیار ی بویه پیوستیه که بو گه شه پیدانی ریژه ی گه شتیار ی بو ئه وه ی . پیشبرکی له بازاری نیوده و له تی گه شتیاریدا پیکبیت. (فوزی ، 2008، ص 63)

سپیه م: پیکهاته کانی گه شه پیدانی گه شتیار ی:

له چه ند توخمیک پیکهاتوه که گرنگترینان

سه رنجراکیشانه کان : ، بریتین له تایبه تمه ندییه سروشتیه کانی وه ک شیوه ی رووکه ش ئاووهه وا، ژیان دارستان و شته دروستکراوی مروف، وه ک پارک، موزه خانه و شوپنه واره میژووویه کان.

• گواستنه وه ی جو ره ها: وشکانی ، ده ریایی و ئاسمانی

شوینی حه وانه وه بازرگانیه کان: وه ک هوئیل، موئیل و شوینی خه وی تایبهت وه ک ماله کانی میوان و شوقه ی کری.

• پالپشتیکردنی ئاسانکاری: هه موو جو ره هاو جو ره کانی وه ک ریکلامی گه شتیار ی به ریوه بردنی گه شتیار ی، کاری ده ستی و بانکه کان.

• خزمه تگوزاری ژیرخانی ئابوری وه ک ئاو و کاره با و په یوه ندی کرد

جگه لهو هه موو توخمانه ، پيشكهوتنى گهشتياري به زوري لهلايهن ههردوو كهرتى گشتى يان تايبهتهوه دهكرت (بظاظو، 2012، ص 85)

چوارهم: ئامانجه كانى گهشهپيدانى گهشتياري

پيشكهوتنى پيشهسازى گهشتياري ئامانجى ئهوهيه كه زيادبوونى بهردهوام و هاوسهنگ لهسهچاوه گهشتياريه كان بهديبهتت يه كه م تهركيزى پرؤسهى گهشه كردن پياوه ، كه ئامرازه سه ره كيبه كه ييه تى بؤيه دهولت داواكراوه كه بهدواى دابىنكردنى هه موو شتىكدا بيت كه پيوستى يه تى بؤ ئه وهى توانا جهسته يى و دهروونى و دهروونيه كانى ئه م مرؤفه تا پرووترين ئاسته پيئدرتتهوه.

پرؤسهى بهره پيدان و گهشه پيدانى گهشتوگوزار ته نيا چهند سه رچاوه يه كه كه ده كرت له پيشه سازى گهشتياريده به كاربهيتت و به شيويه كى زانستى هه لسه نكيترت و ته نانه ت بوارى نوئش بدوزرتتهوه كه گهشتياريان سه رنجى بؤ راکيشن ، وه ك گوندى گهشتياري يان شوپنى ئاوه دانكراو به تايبه ت بؤ گهشتوگوزار . رؤژمير ليده دا ته نيا خه ملاندنيكى تيؤرى نييه ، به لكو هه لسه نگانديكى به راوردكاريه بؤ به رهه مى گهشتياري ولتاني كيپرکيکار و پشت به ستنيان به ئاراسته و تايبه تمه ندى خواستى گهشتياري جيهانى ، كه بنه ماي ديارى كردن و دروستكردنى ژيخانى نه ته وه يى گهشتياري به هاندانى وه به ره يتانى گهشتياري و ئاسانكاري كاري كؤمپانياكانى وه به ره يتان به كه مكرده وهى باج و ريكارى گومرگى له سه ر كه رهسته و كه لوپه لى پيوست بؤ پرؤژه كانيان. (الحميرى، 2008، ص 47)

گهشه پيدانى چالاكى گهشتياري پيوستى به هه ماهه نكي هه موو توخم و ئه گهرو هه وله كان هه يه كه له بوارى گهشتياريده كار ده كهن . گهشتوگوزار كه رتى ئابووريه و چهندين ئاسانكاري و چالاكى جوراوجؤرى ئابوورى هه يه بؤيه هه ر پلانو پلانيكى گهشه پيدانى گهشتياري يى ئامانج يه تى كه به رنامه كان گه شه پيئدات بؤ ئه وهى شوپن و ناوچه و كه رهسته كان وه ك گهشتياري به كاربهيتن و دواتر به ره ي پيئدنه بؤ ئه وهى بنكه ي گهشتياري ناياب بن كه سه رنجى گهشتياريان بؤ لاي خويان رائه كيشن چ راسته وخؤچ . له ريگه ي ريكلامى گهشتياري يه وه بيت يان تيكه لى ديكه ي په يوه ندى بازاركردن (غضبان، 2015، ص 56)

- راهيتانى ده رگا پيوسته كانى مرؤف لهلايهن كه رتى گهشتياريه وه بؤ ئه وهى ئاسانكاريه گهشتياريه كان به يى پيوست رؤلى خويان بگيرن

- پاراستنى واقىي شوپنه گەشتىارىيە كان ، چونكە راکىشانى گەشتىار بۇ ئەو ناوچانە رەنگە پىشت بەكەش و ھەواو سىروشت و مېژوو يان ھەر فاكىتەرىكى تر بېسەستىت كە ناوچەى گەشتىارى يى لىي دەلكى (غنىم ، 2008 ، ص 91)
- بەكارھىنانى باشى سەرچاوەى گەشتىارى بەردەست لەكاتى داىبىنكىردى نەرمى بۇ بەردەوامبوون لەپىويستى خواستى گەشتىارى ناوخويى و نىودەولەتى
- ئەنجامدانى لىكۆلپىنەوہى گىشتىگر بۇ دىنباوون لە تواناى ئابوورى وەبەرھىنانى گەشتىارى پىشنىارکراو و ئايا وەبەرھىنان قازانچ دروست دەكات يان نا
- پىشتىوانى دەولەت بۇ كەرتى گەشتىارى ، بەھاوکارىكىردى كەرتى تايبەت لەجىبەجىكىردى بەرنامە گەشتىارىيە كان ، لەرېگەى پلانېكى رىكلامى يوكسەوہ
- بەستەنەوہى پلانى گەشەپىدانىگەشتىارىپى لەگەل پلانى تىرى گەشەپىدانى ئابوورى بۇ كەرتە ئابوورىيە جىاجىياكان بۇ بەدپىھىنانى گەشەى ھاوسەنگ و تەنيا بايەخ بەگەشتوگوزار نا ئەو كىشانە دىارى بکەن كە رەنگە بىپتە بەرپەست لە پىشكەوتنى پىشەسازى گەشتىارى و پاشان پلانى جىگەرەوہ لە حالەتى حالەتى كىتوپرى تايبەت دا پەرە پى بدات
- خویندىنى بازارى گەشتىارى ناوخويى ، بۇ ئەوہى بزىنپن چۆنایەتى ھاتنى گەشتىارى و چ شىتىكى . پەسەندە كە تا بۇيان بىكرىت بۇ پاراستىنان
- داىبىنكىردى تۆرىكى ھۆتىل گونجاو بۇ ھەر فۆرمىك لە داھات ، وە بۇ ھەموو شىپوہكانى ئارەزووہ كان ، بە تايبەتى ئەوانەى كە داھاتى دىارىكراويان ھەيە ، چىتر بزوووتنەوہى گەشتىارى . سنووردار نىيە بە دەولەمەندانەوہ
- بەرزكردنەوہى ئاستى پاكوخاويىنى و خزمەتگوزارىيە گەشتىارىيە كان چونكە رۆلېكى گىرنگ لەگەشەپىدانى گەشتوگوزاردا دەگىرپىت ، كاتىك شەقام و كەنارەكان و مۆنۆمىنت و شوپنە سەرنجراكىشەرەكانى تر بەپاك و خاويى دەھىلرېنەوہ ، گەشتىاران دەيانھەوېت بگەرپنەوہ بۇ ئەم ولاتە (الحمىرى ، 2008 ، ص 47)

ئىمە لەو پىشەوہ كۆتاپى پىدېنپن كە پىويستە گەشەپىدانى گەشتىارى يى ئامانجى بەدەستھىنانى زىادىبەكى ھاوسەنگ و بەردەوام لە سەرچاوە گەشتىارىيە كان بىت ، ئەمە جگە لە عەفلانىيەت و قولكردنەوہى پلەى بەرھەمدارى لە كەرتى گەشتىارىدا ، لەبەر ئەوہش پىويستى بە ھەماھەنگى سىياسەتى جۆراوجۆر ھەيە لە ناوخويى ولاتدا بەھوى پەيوەستبوونى گەشتوگوزار بە چالاكىيە جۆراوجۆرەكانى تىرى وەك

گواستنهوه و گومرگ و بازرگانی و خزمه‌نگوزاری به‌گشتی ئه‌وه‌تا، ئه‌وه نیه گه‌شتوگوزار رۆلێکی گرنگ له‌ئابووری و لاتاندا ده‌گیریت و شونینێکی پربایه‌خ و سه‌رنجی جیهانی له‌لایه‌ن حکومه‌ت و پسه‌پورانه‌وه داگیرده‌کات ، جه‌خت له‌سه‌ر ئه‌وه ده‌کاته‌وه که ئه‌و و لاته‌ی ده‌ستی کردووه به‌گه‌شه‌پیدان و گه‌شه‌پیدانی که‌رتی گه‌شتیارپی خۆی ، رینگه‌ی خۆی به‌ره‌و گه‌شه‌پیدانی ئابووری و پیشخستنی پیکهاته‌ی ئابووری ده‌گرته‌به‌ر و کاریگه‌ری ئابووری گه‌شتیاری ی.ن.ک له‌زیادکردنی داهاقی گه‌شتیاری له‌ئالوگۆری ده‌ره‌کی دا ده‌رده‌خات ، هه‌روه‌ها د . که ئه‌و هاو ی پنیویست ده‌دات بۆ گه‌شه‌پیدان به‌دابینکردنی گه‌وره‌ترین بری دراوی بیانی که گه‌شتیاران له‌کاتی مانه‌وه‌یان له‌خزمه‌نگوزاری جو‌راو‌جو‌ر و گه‌شتیاری و ، کالای گه‌شتیاری و ناگه‌شتیاری خه‌رجیان کردووه ، وه ئه‌م خه‌رجکردنی گه‌شتیارپیه کاریگه‌ری هه‌یه دوو هینده ئه‌گه‌ر چه‌ند جارێک خه‌رج بکریت بۆ پیشخستنی کالای و خزمه‌نگوزاریه‌کان ، که ده‌بیته هۆی دوو هینده بوونی ئه‌م داهاته و سنووردار نه‌بیت به‌سود بۆ ئابووری نه‌ته‌وه‌پی له‌چالاکیه‌ گه‌شتیارپیه به‌رده‌وامه‌که‌ی ، به‌لام خه‌رجکردنی گه‌شتیاری وه‌به‌ره‌ینان کۆمه‌ک ده‌کات به‌گه‌شه‌پیدانی ژماره‌یه‌ک له‌و سینکته‌رانه‌ی که که‌رتی گه‌شتیاری ده‌رده‌دن به‌و کالای و خزمه‌نگوزاریه‌یه‌ی که پنیویستییه‌تی ، وه حکومه‌ت ده‌توانی‌ت کۆنترۆلی به‌شداری گه‌شتیاری بکات بۆ داهاقی حکومه‌ت تا ئه‌و راده‌یه‌ی که پنیویسته به‌شیوه‌ی باجی راسته‌وخۆ و ناراسته‌وخۆ نوینه‌رایه‌تی بکریت له‌قازانجی بازرگانی و پیشه‌سازی . و گومرگ له‌بواری دروستکردنی چه‌ندین کاردا ، چالاکیه‌ گه‌شتیارپیه‌کان ده‌ست به‌دامه‌زراندنی راسته‌وخۆی نه‌ته‌وه‌پی ده‌که‌ن ، که بریتیه‌ له ، کریکاران له‌کۆمپانیاکانی گه‌شتیاری ، هۆتیل ، شوقه‌ی فه‌وتاوای ، دووکانه‌ گه‌شتیارپیه‌کان ، رینه‌ری گه‌شتووران و کاری ناراسته‌وخۆی نه‌ته‌وه‌پی که له‌لایه‌ن که‌رته‌کانی دیکه‌ی وه‌ک کشتوکال و پیشه‌سازی خۆراک و بیناسازی و بیناسازیه‌وه به‌ده‌ست دین . (الحمیری، 2008، ص 47)

پینجه‌م: ره‌هه‌نده‌کانی گه‌شه‌پیدانی گه‌شتیاری

گه‌شه‌پیدانی گه‌شتیاری ئامانجی به‌دیه‌ینانی زیادبوونی به‌رده‌وام و هاوسه‌نگ ه له‌سه‌رچاوه گه‌شتیارپیه‌کان و یه‌که‌م جه‌ختکردنه‌وه له‌په‌رۆسه‌ی گه‌شه‌پیدان ئه‌و مروفه‌یه که ئامرازه‌که‌ی یه‌تی ، بۆیه ده‌وله‌ت داواکراوه که به‌دوای دابینکردنی هه‌موو ئه‌و شتانه‌ی که پنیویستییه‌تی توانای جه‌سته‌پی و ده‌روونی و ده‌روونی ئه‌و مروفه‌ بۆ پروپی رابگریت . گه‌شه‌پیدانی گه‌شتیاری به‌پێزانیی که‌سێک به‌گرنگی گه‌شتوگوزار ده‌ستپیده‌کات و ئه‌و سوودانه‌ی که ده‌یداتی له‌هه‌موو ئاسته‌کاندا ، کۆمه‌لایه‌تی ، که‌لتووری و ئابووری (الدیمی، 2005، ص 54)

رهه‌نده‌کانی گه‌شه‌پیدانی گه‌شتیاری ده‌کریت وه‌ک ئام‌پردابه‌ش بکریت

أ. رهه‌ندی ئابورییه‌کان

باوکردنی هاوسه‌نگی باری پاره‌دانه‌کان چونکه گه‌شتوگوزار سه‌رچاوه‌ی دراو و به‌دیپیدانی گه‌شه‌پیدانی ئیقلیمی و ره‌خساندنی کاری نوپیه له‌هه‌ریمه‌کاندا چ له‌که‌رتی گه‌شتیاری و چ له‌که‌رتی کانی پالپشتی گه‌شتیاری و سووده‌کانی بریتین له‌دایب‌کردنی خزمه‌تگوزاری ژیرخان ، چونکه هه‌موو گه‌شه‌کردنیکه گه‌شتیاری ده‌بیت ژیرخانی هه‌بیت ، ئاستی داهاات له‌هاورده‌ی گه‌شتیاری زیاد بکات ، هه‌روه‌ها داهااتی باجی ده‌ولت زیاد بکات ، به‌و داهااته زیادانه‌ی که خه‌زینیه‌ی ده‌ولت له‌باجی هاورده‌وه وه‌ریده‌گریت.

ب. رهه‌نده‌کۆمه‌لایه‌تییه‌کان

ئاسانکاری سه‌رکه‌شی و رابو بردن بو گه‌شتیاران و خه‌لکی ناوچه‌که دابین ده‌کات و یارمه‌تی په‌ره‌پیدانی شوپنه گه‌شتییه‌کان و خزمه‌تگوزارییه‌کان ده‌دات له ولاتی شویپیه مه‌به‌ست کار بو پاراستن و تیرکردنی ئاره‌زووه کۆمه‌لایه‌تییه‌کان ده‌کات ، هه‌ستی هاوولاتی بو ئینتیما بو نیشتمان‌که‌ی په‌ره‌پیده‌دات و ده‌رفه‌تی ئالوگۆری که‌لتووری و که‌لتووری نیوان خانه‌خوی و سه‌ردانی کۆمه‌لگه زیاتر ده‌کات ، خوشگوزهرانی گه‌شتیاریش ده‌بیته هوی دووباره دابه‌شکردنه‌وه‌ی باشتی دانیشتوووان له‌رپه‌گه‌ی پرۆژه‌ی گه‌شتیارییه‌وه ، که ده‌کریت له‌نیو کۆمه‌له شارستانییه گه‌شتیارییه نوپیه‌کاندا دروست بکریت ، هه‌روه‌ها بو گه‌شه‌پیدانی گه‌شتیاری گه‌شه‌ی کۆمه‌لایه‌تی گه‌وره چونکه ده‌بیته هوی قولبوونه‌وه‌ی ئینتیماو گه‌شه‌پیدانی هوشیاری گه‌شتیاری وه‌ک لقیکی هوشیاری کۆمه‌لایه‌تی. (شمین، 2001، ص 32)

ج. رهه‌نده‌ژینگه‌یییه‌کان

پاراستنی ژینگه و رپه‌گه‌گرتن له‌ریسواپی و دانانی پارێزگاری توند له‌سه‌ری

شه‌شه‌م: هۆکاره‌کانی کاریگه‌ر له‌سه‌ر گه‌شه‌پیدانی گه‌شت و گوزار
گه‌شتوگوزار له‌ولاتی پيشکه‌وتوو وه‌ک توخمیکه سه‌ره‌کی له‌پيشکه‌وتنی ئابوریدا وه‌ستاوه ، بویه گه‌وره‌ی وه‌به‌ره‌ینانی جو‌راو‌جو‌ر له‌که‌رتی گه‌شتیاریدا ده‌دۆزینه‌وه ، وه‌ک له‌ئیتالیاو ئیسپانیاو یۆنان و مه‌کسیک و چه‌ند ولاتی تر که پيشکه‌وتنیکه به‌رچاویان له‌م ناوچه‌یه به‌دیکردوووه

به‌کورتی گرنگترین سووده‌کانی رۆلی گه‌شتیاری له‌گه‌شه‌پیدانی ئابوریدا روون ده‌که‌ینه‌وه

زۆرىك له ولاتان وهك سهچاوهى گرنكى داهاتى نهتهوهپى پشت به گهشتوگوزار دهبهستن و توانيوپهتى داهاتى سالانهى بهچاوه له كهرتى گهشتيارى بهدهست بىنيت، وهك چۆن له ئەمريكا و ئيسپانيا و ئىتاليا و يونان و نه مسا و سويسرا و فهره نسا و ئىنگلته را و توركيا و ولاتانى ترى جيهان داهاتى سالانهى بهچاوه بهدهست بهين داهاتى گهشتيارى له ئابوورى ولاتانى گهشتياريدا گرىنگىيه كى زۆرى ههيه هاوسهنگى ي پاره دانه كان بههيز دهكات و سهچاوهى سه ره كى دامه زرانده بو ها ولاتيان و پالپشتى كردنى ستانداردى ژيان و كۆمه لايه تيان گرنكى گهشتيارى ي له نزيكه وه په يوه ندى به گه شه ي ئابوورپه وه هه يه، كه زانستىكى ئەبستراكت بووه كه له زانكو و په يمانگان ده وتراوه ته وه گهشتوگوزار په كيكه له ره گهزه گرنگه كانى چالاكى ئابوورى له ولاتانى گهشتياريدا، رىكخراوه نيو ده و له تيبه كانى وهك بانكى جيهانى و يونسكو ئىستا گهشتيارى به هوكارو سه ره كى و گرنگ ده بين بو لىك نزيكخستنه وهى كلتوره كان. (دياب، 2015، ص

(98

به شی سیه م
لایه نی پراکتیکی توئیینه وه

خشته ی ژماره (۱)

دابهش بوونی تاکه کان به گویره ی ره گهز

ژماره	گوراو	چه ندهاره بی	ریژه (%)
۱	نیر	۲۰	۶۷
۲	می	۱۰	۳۳
	سه رجهم	۳۰	۱۰۰

سه رچاوه: کاری توئیهران به پشت بهستن به داتاگانی راپرسی

خشته ی (۲)

دابهش بوونی تاکه کان به گویره ی ته مهن

ژماره	گوراو	چه ندهاره بی	ریژه (%)
۱	۳۰-۱۸	۲۹	۹۷
۲	۴۰-۳۱	۱	۳
۳	۵۵-۴۱	۰	۰
۴	زیاتر ۵۶	۰	۰
	سه رجهم	۳۰	۱۰۰

سه رچاوه: کاری توئیهران به پشت بهستن به داتاگانی راپرسی

خشته ی ژماره (۳)

خشته ی ژماره (۳) دابهش بوونی تاکه کانی سامپل به پیی ئاستی خویندنیان پیشان ده دات

ژماره	گوراو	چه ندهاره بی	ریژه (%)
1	ئاماده بی	۱۲	۴۰
2	دبلوم	۲	۷
3	به کالوریوس	۱۶	۵۸
4	ماستهر و دکتورا	۰	۰
	سه رجهم	۳۰	100

سه رچاوه: کاری توئیهران به پشت بهستن به داتاگانی راپرسی

توئینه‌وهی دووهم: گرنگی شوئینه‌وار له‌سه‌ر گه‌شه‌پیدانی گه‌شتو‌گوزار

خشته‌ی ژماره (٤) شیکردنه‌وهی ناماری ده‌سته‌واژه‌کانه ره‌هه‌نده‌کانی گرنگی شوئینه‌وار له‌سه‌ر گه‌شه‌پیدانی گه‌شتو‌گوزار سه‌بارت به وه‌لامه‌کانی فۆرمی راپرسین (پاشکۆی ژماره ١) که پیک هاتوو له یه‌ک برگه که به‌م شیوه‌یه‌ی خواره‌وه‌یه:

١. شیکردنه‌وهی ده‌سته‌واژه‌ی X1: به پشت به‌ستن به داتا‌کانی فۆرمی راپرسین که له خشته‌ی ژماره (٤) دا روون کراوه ریژه‌ی هاواربوونی ئەم ده‌سته‌واژه‌یه که ئایا خزمه‌تگوزاری پیویست بۆ شوئینی شوئینه‌وار کراوه گه‌یشته (٢٢٪) تیکراکه‌شی (٦) وه به‌های لادانی پیوانه‌که‌ی گه‌یشته (٣.٣) ئەمه‌ش ئەو راستیه‌ی پیشان ده‌دات که‌وا خزمه‌تگوزاری پیویست دابین نه‌کراوه بۆ شوئینه شوئینه‌واره‌کان.

٢. شیکردنه‌وهی ده‌سته‌واژه‌ی X2: ریژه‌ی هاواربوونی ئەم ده‌سته‌واژه‌یه که تایبه‌ته شوئینه‌وار ده‌توانیته وه‌ک سه‌رچاوه‌یه‌کی ئابووری سه‌یر بکه‌ین گه‌یشته (٥٣٪) تیکراکه‌شی (٦) وه به‌های لادانی پیوانه‌که‌ی گه‌یشته (٥.١) ئەمه‌ش ئەوه ده‌گه‌یه‌نێ که‌وا ریژه‌ی هاواربوونی تو‌مارکردوو شوئینه‌وار ده‌توانیته وه‌ک سه‌رچاوه‌یه‌کی ئابووری سه‌یر بکریته.

٣. شیکردنه‌وهی ده‌سته‌واژه‌ی X3: ریژه‌ی هاواربوونی ئەم ده‌سته‌واژه‌یه که تایبه‌ته به ئایا شوئینه‌وار ده‌بیته هۆی ئەوه‌ی خه‌لک سه‌ردانی ئەو شاره بکه‌ین گه‌یشته (٥٨٪) تیکراکه‌شی (٦) وه به‌های لادانی پیوانه‌ی (٦.٦) ئەمه‌ش ئەو راستیه‌ی پیشان ده‌دات که‌وا بوونی هاوسۆزیه‌کی تا راده‌یه‌ک باش هه‌یه که‌وا شوئینه‌وار ده‌بیته هۆی زیاد سه‌ردانی کردنی ئەو شاره‌ی شوئینه‌واره‌که‌ی لێیه.

٤. شیکردنه‌وهی ده‌سته‌واژه‌ی X4: ریژه‌ی هاواربوونی ئەم ده‌سته‌واژه‌یه که تایبه‌ته ئایا ره‌فتاری کۆمه‌لغه ده‌بیته هۆی ئەوه‌ی خه‌لک سه‌ردانی شوئینی شوئینه‌وار بکه‌ن ب گه‌یشته (٥٠٪) تیکراکه‌شی (٦) وه به‌های لادانی پیوانه‌ی (٤) ئەمه‌ش ئەو راستیه‌ی پیشان ده‌دات که‌وا تا راده‌یه‌ک ره‌فتاری کۆمه‌لگه ده‌بیته هۆی ئەوه‌ی خه‌لک سه‌ردانی شوئینه شوئینه‌واره‌کان بکه‌ن .

٥. شیکردنه‌وهی ده‌سته‌واژه‌ی X5: ریژه‌ی هاواربوونی ئەم ده‌سته‌واژه‌یه که تایبه‌ته ئایا ده‌توانین هه‌موو وه‌رزه‌کان سه‌ردانی شوئینه‌گه‌شتیاریه‌کان بکه‌ین گه‌یشته (٣١٪) تیکراکه‌شی (٦) وه به‌های لادانی پیوانه‌که‌شی گه‌یشته (٤.١) ئەمه‌ش ئەو راستیه‌ی پیشان ده‌دات که‌وا ناتوانین هه‌موو وه‌رزه‌کان سه‌ردانی شوئینه‌گه‌شته‌کان بکه‌ین .

خشتهی ژماره (۴) دابهش بوونی چه نډباره پي و ريژه و تیکرا و لادانی پيوانه پي وهلامه کانی گوراوی گرنگی شوپنه وار

ريژهی سهدی هاورايون	Standard deviation لادانی پيوانه پي	تيکرای ژميره پي Mean	پيوهره کانی وهلام دانه وه					دهسته واژه	کواليتی خزمه نتگوزارت
			هیچ (به توندی) هاورانيم	هاورا نیم	بي لايه ن	هاورام	زور (به توندی) هاورام		
			5	4	3	2	1		
22	3.3	6	4	12	6	6	2	X1	
53	5.1	6	2	2	5	16	5	X2	
58	6.6	6	0	0	2	13	15	X3	
50	4.0	6	2	2	6	13	7	X4	
31	4.1	6	2	12	6	9	1	X5	
56	5.0	6.6	2	5	7	16	3	X6	
41	3.8	7.6	2	5	13	10	8	X7	
47	3.8	6	2	4	7	13	4	X8	
52	5.0	6	0	3	3	12	12	X9	
62	6.1	6	1	1	1	15	12	X10	
33	3.3	6	1	8	9	9	3	X11	
43	3.8	6	1	2	7	10	10	X12	
19	3.0	6	3	8	11	5	3	X13	
40	3.3	6	2	4	12	6	6	X14	
66	3.3	6	2	4	4	10	10	X15	
46	2.0	5.8	2	6	7	8	6	X16	
56	2.4	6	2	6	5	8	9	X17	
66	5.1	5.8	1	1	7	5	15	X18	
36	0.7	5.8	5	7	6	6	5	X19	
66	3.4	6.2	2	3	6	9	11	X20	
50	3.2	5.8	2	4	8	11	4	X21	
66	4.0	6	2	2	6	7	13	X22	
46	3.3	6.2	1	11	5	8	6	X23	
66	3.8	6	1	2	7	9	11	X24	
66	3.3	6	3	3	4	9	11	X25	
36	4.0	6.2	3	3	14	5	6	X26	

۶. شیکردنه‌وهی دهسته‌واژه‌ی x6: ریژه‌ی هاووابوونی ئەم دهسته‌واژه‌یه که ئایا شوینه‌واری پشتمه‌به‌ستیت به شهرچاوه‌ی مروپی گه‌یشته (۵۶٪) تیکراکه‌شی (۶.۶) وه به‌های لادانی پیوانه‌که‌ی گه‌یشته (۵) ئەمه‌ش ئەو راستیه‌مان بو درده‌خات تا راده‌یه‌ک شوینه‌وار پشت ده‌به‌ستیت به سه‌رچاوه‌ی مروپی.

۷. شیکردنه‌وهی دهسته‌واژه‌ی x7: ریژه‌ی هاووابوونی ئەم دهسته‌واژه‌یه تایبه‌ته به ئایا شوینه‌وار ده‌بیته هۆی هه‌لی کاری زیاد بیت گه‌یشته (۴۱٪) تیکراکه‌شی (۷.۶) وه به‌های لادانی پیوانه‌پی گه‌یشته (۳.۸) ئەمه‌ش که ئەو راستیه‌ی پیشان ده‌دات که‌وا شوینه‌وار ناتوانیت هه‌لی کاری زیاد فه‌راهه‌م بکات.

۸. شیکردنه‌وهی دهسته‌واژه‌ی x8: ریژه‌ی هاووابوونی ئەم دهسته‌واژه‌یه که ئایا هه‌مووره‌گه‌زیک و هه‌موو نه‌ته‌وه‌یه‌ک حه‌زی بینینی شوینه‌وار هه‌یه گه‌یشته (۴۷٪) تیکراکه‌شی (۶) وه به‌های لادانی پیوانه‌پی گه‌یشته (۳.۸) ئەمه‌ش ئەو راستیه‌مان بو درده‌خات که‌وا هه‌مووره‌گه‌زیک و نه‌ته‌وه‌یه‌ک تا راده‌یه‌ک حه‌زی بینینی شوینه‌واریان هه‌یه.

۹. شیکردنه‌وهی دهسته‌واژه‌ی x9: ریژه‌ی هاووابوونی ئەم دهسته‌واژه‌یه که ئایا شوینه‌وار که‌لتووری ولاته‌که‌ی پیشان ده‌دات گه‌یشته (۵۲٪) تیکراکه‌شی (۶) وه به‌های لادانی پیوانه‌که‌ی گه‌یشته (۵.۶) ئەمه‌ش ئەو راستیه‌مان بو درده‌خات که‌وا تا راده‌یه‌ک شوینه‌وار ده‌توانیت ئاستی که‌لتووری ولاته‌که‌ی پیشان بدات.

۱۰. شیکردنه‌وهی دهسته‌واژه‌ی x10: ریژه‌ی هاووابوونی ئایا هه‌موو شوینه‌واریک تایبه‌تمه‌ندی خۆی هه‌یه گه‌یشته (۶۲٪) وه تیکراکه‌شی (۶) وه به‌های لادانی پیوانه‌که‌ی گه‌یشته (۶.۱) ئەمه‌ش ئەو راستیه‌ی درده‌خات که‌وا تا راده‌یه‌کی باش شوینه‌واره‌کان تایبه‌تمه‌ندی خۆیان هه‌لگرتوو.

۱۱. شیکردنه‌وهی دهسته‌واژه‌ی x11: ریژه‌ی هاووابوونی ئایا شوینه‌واری هه‌ر ده‌وله‌تیک له‌گه‌ل کۆمه‌لگه‌ی خۆی ده‌گونجیت گه‌یشته (۳۳٪) تیکراکه‌شی (۶) وه به‌های لادانی پیوانه‌که‌ی (۳.۳) ئەمه‌ش ئەوه‌مان پیده‌لیت که‌وا مه‌رج نیه هه‌ر ده‌وله‌تیک له‌گه‌ل شوینه‌واره‌کانی خۆگونجانیان هه‌بیت.

۱۲. شیکردنه‌وهی دهسته‌واژه‌ی x12: ریژه‌ی هاووابوونی ئایا شوینی شوینه‌وار ده‌بیته هۆی پیشکه‌وتنی ده‌وله‌ته‌که گه‌یشته (۴۳٪) تیکراکه‌شی (۶) وه به‌های لادانی پیوانه‌که‌ی (۳.۸) ئەمه‌ش ئەو راستیه‌ی درده‌خات که‌وا مه‌رج نیه بوونی شوینه‌وار ببیته هۆی به‌ره‌و پیش چوونی ده‌وله‌ته‌که.

۱۳. شیکردنه‌وهی دهسته‌واژه‌ی x13: ریژه‌ی هاووابوونی دهسته‌واژه‌ی ئایا ده‌بیته هۆی ناسه‌قامگیری و ئالۆزی گه‌یشته (۱۹٪) تیکراکه‌شی (۶) وه به‌های لادانی پیوانه‌پی (۳) ئەمه‌ش ئەو راسته‌ی درده‌خات که‌وا بوونی شوینه‌وار به‌هیچ شیوه‌یه‌ک نابیته هۆی ناسه‌قامگری و ئالۆزی.

۱۴. شیکردنه‌وهی دهسته‌واژه‌ی x14: ریژه‌ی هاووابوونی دهسته‌واژه‌ی ئایا شوینه‌وار کاریگه‌ری هه‌یه له‌سه‌ر سیاسه‌تی به‌رئوه‌بردنی شوینه‌که گه‌یشته (۴۰٪) تیکراکه‌شی (۶) وه به‌های لادانی پیوانه‌پی (۳.۳) ئەمه‌ش ئەوه‌ی درده‌خات مه‌رج نییه که‌وا که‌وا شوینه‌وار کاریگه‌ری هه‌بیت له‌سه‌ر سیاسه‌تی به‌رئوه‌بردنی شوینه‌که.

۱۵. شیکردنه‌وهی ده‌سته‌واژه‌ی x15: ریژه‌ی هاورابوونی ده‌سته‌واژه‌ی ئایا ناسه‌قامگیری ئابووری و سیاسی ده‌بیته‌هۆی ئەوه‌ی خه‌لک سه‌ردانی شوپنه‌که نه‌که‌ن گه‌یشته (۶۶٪) وه تیکراکه‌ی (۶) وه به‌های لادانی پیوانه‌ی (۳.۳) ئەمه‌ش ده‌رخه‌ری ئەو راستیه‌یه که‌او ناسه‌قامگیری ده‌بیته‌هۆی که‌م سه‌ردانی کردنی شوپنه‌واره‌کان.

۱۶. شیکردنه‌وه‌ی ده‌سته‌واژه‌ی x16: ریژه‌ی هاورابوونی ده‌سته‌واژه‌ی ئایا ئەو شوپنه‌وانه‌ی شوپنه‌واری لپیه خه‌لک ده‌توانن ئاسای له‌و شوپنه‌وانه‌ بژین گه‌یشته (۴۶٪) و تیکراکه‌شی (۵.۸) وه به‌های لادانی پیوانه‌ی (۲) ئەمه‌ش ئەوه ده‌گه‌یه‌نیت که‌وا هه‌موو شوپنه‌وانه‌ی شوپنه‌واری هه‌موو که‌س ناتوانن به‌ ئاسانی لپی بژین.

۱۷. شیکردنه‌وه‌ی ده‌سته‌واژه‌ی x17: ریژه‌ی هاورابوونی ده‌سته‌واژه‌ی ئایا له‌م بارودۆخه‌ی ئیستا فایروسی کۆرۆنا کاریگه‌ری هه‌یه له‌سه‌ر شوپنه‌ شوپنه‌واریه‌کان گه‌یشته (۵۶٪) وه تیکراکه‌شی (۶) وه به‌های لادانی پیوانه‌ی (۲.۴) ئەمه‌ش ئەوه ده‌گه‌یه‌نیت که‌وا کۆرۆنا تا راده‌یه‌ک کاریگه‌ری هه‌بووه له‌سه‌ر شوپنه‌گه‌شتیاریه‌کان.

۱۸. شیکردنه‌وه‌ی ده‌سته‌واژه‌ی x18: ریژه‌ی هاورابوونی ده‌سته‌واژه‌ی ئایا شوپنه‌واری ده‌بیته‌هۆی گه‌شه‌سه‌ندنی گه‌شتوگوزار گه‌یشته (۶۶٪) وه تیکراکه‌شی (۵.۸) وه به‌های لادانی پیوانه‌ی (۵.۱) ئەمه‌ش ئەوه ده‌گه‌یه‌نیت که‌وا شوپنه‌واره‌کان کاریگه‌ری باشیان هه‌یه بو‌گه‌شه‌سه‌ندنی گه‌شت و گوزار.

۱۹. شیکردنه‌وه‌ی ده‌سته‌واژه‌ی x19: ریژه‌ی هاورابوونی ده‌سته‌واژه‌ی ئایا هه‌موو کاتیک و بارودۆخیک ده‌توانی سه‌ردانی شوپنه‌وار بکه‌ی گه‌یشته (۳۶٪) تیکراکه‌ی (۵.۸) وه به‌های لادانی پیوانه‌ی (۵.۱) ئەوه‌ش ئەوه ده‌رده‌خات که‌وا له‌هه‌موو کات و ساتیک ناتوانن سه‌ردانی شوپنه‌واره‌کان بکه‌ین .

۲۰. شیکردنه‌وه‌ی ده‌سته‌واژه‌ی x20: ریژه‌ی هاورابوونی ده‌سته‌واژه‌ی ئایا پیویسته کارمه‌ندان له شوپنه‌کانی شوپنه‌وار بو‌خزمه‌ت کردنی گه‌شتیاران گه‌یشته (۶۶٪) و تیکراکه‌ی (۵.۸) وه به‌های لادانی پیوانه‌ی (۳.۴) ئەمه‌ش ئەوه ده‌گه‌یه‌نیت که‌وا پیویسته کارمه‌ندان له شوپنه‌کانی شوپنه‌واری ئاماده‌بن بو‌خزمه‌ت کردنی گه‌شتیاران.

۲۱. شیکردنه‌وه‌ی ده‌سته‌واژه‌ی x21: ریژه‌ی هاورابوونی ده‌سته‌واژه‌ی ئایا شوپنه‌واری کاریگه‌ری هه‌یه له‌سه‌ر ره‌هه‌ندی ژینگه‌ی گه‌یشته (۵۰٪) تیکراکه‌ی (۵.۸) وه به‌های لادانی پیوانه‌ی (۳.۲) ئەوه‌ش ده‌رخه‌ری ئەوه‌یه که‌وا تا راده‌یه‌ک شوپنه‌وار کاریگه‌ری هه‌یه له‌سه‌ر ره‌هه‌ندی ژینگه‌ی.

۲۲. شیکردنه‌وه‌ی ده‌سته‌واژه‌ی x22: ریژه‌ی هاورابوونی ده‌سته‌واژه‌ی ئایا شوپنه‌وار ده‌بیته‌هۆی سه‌رچاوه‌ی داها‌ت بو‌ئەو شاره‌ گه‌یشته (۶۶٪) تیکراکه‌ی (۶) وه به‌های لادانی پیوانه‌ی (۴) ئەمه‌ش ئەوه ده‌رده‌خات که‌وا شوپنه‌واره‌کان ده‌توانن ببنه‌هۆی سه‌رچاوه‌ی داها‌ت بو‌شاره‌که‌.

۲۳. شیکردنه‌وه‌ی ده‌سته‌واژه‌ی x23: ریژه‌ی هاورابوونی ده‌سته‌واژه‌ی ئایا شوپنه‌ شوپنه‌واریه‌کان له هه‌موو ولاتان دا هه‌یه گه‌یشته (۴۶٪) و تیکراکه‌ی (۶.۲) وه به‌های لادانی پیوانه‌ی (۳.۳) ئەمه‌ش ئەوه ده‌رده‌خات که‌وا مه‌رج نیه هه‌موو ولاتیک شوپنه‌واری هه‌بیت.

۲۴. شیکردنه وهی دهسته واژهی X24: ریژهی هاو رابوونی دهسته واژهی ئایا بارودۆخی ئاو و ههوا کاریگهری ههیه لهسه ر شوینه واره کان گهیشته (۶۶٪) وه تیکرار (۶) وه بههای لادانی پیوانه پی (۳.۳) ئه وه درده خات کهوا ئاو و ههوا تا رادهیه کی باش کاریگهری ههیه لهسه ر شوینه واره کان.

۲۵. شیکردنه وهی دهسته واژهی X25: ریژهی هاو رابوونی دهسته واژهی ئایا ئاو و ههوا ی ناسه قامگیر ده بیت هۆی دارمان و نه مانی شوینه گه شتیاریه کان گهیشته (۶۶٪) و تیکرای (۶) وه بههای لادانی پیوانه پی (۳.۳) ئه مهش درخه ری ئه و راستیه پی کهوا تا رادهیه ک ئاو و ههوا ی ناسه قامگیر کاریگهری ههیه لهسه ر دارمانی شوینه واره کان .

۲۶. شیکردنه وهی دهسته واژهی X26: ریژهی هاو رابوونی دهسته واژهی ئایا شوینه شوینه واره یه کانی جیهان ئیستا وه ک خۆی ماون یان له ناو چوونه گهیشته (۳۶٪) و تیکرای (۶.۲) وه بههای لادانی پیوانه پی (۴) ئه وه مان بۆ درده خات کهوا زۆربه ی شوینه شوینه واره یه کانی جیهان ئیستا وه ک خۆیان نه ماون و زۆربه یان له ناو چوون.

بەشى چوارەم دەرئەنجام و راسپاردەكان

يەكەم: دەرئەنجام

چەندىن لىكۆلئىنەو و لىكۆلئىنەو ئەماژە بەو دەكەن كە گەشتىارى شوئىنەوارى رۇلئىكى گىرنگ دەگىرئەت لە گەشەپىدانى گەشتىارىدا. بۇ نموونە وئىرانە شوئىنەوارىيەكان دەتوانن يارمەتيدەر بن لە راکئىشانى گەشتىاران و زيادبوونى ژمارەى سەردانكەرانى ناوچە شوئىنەوارىيەكان، ئەمەش دەبىتە ھۆى زيادبوونى داھاتى ناوھۆى و باشتىبوونى ئابوورى ناوھۆى.

1. گەشتىارى شوئىنەوارى دەتوانئەت يارمەتيدەر بىت لە پاراستنى مىراتى كۆلتوورى و مېژووى ناوچەكە. ئەمەش ھۆشيارى كۆلتوورى و مېژووى كۆمەلگەى ناوھۆى بەرز دەكاتەو، ھەرەھا شوئىنەوارە شوئىنەوارىيەكان لە تىكچوون و تىكچوون دەپارئەت.
2. گەشتوگوزارى شوئىنەوارى دەتوانئەت ھەك سەرجاھى پەروەردە و فېرېوون كار بكات. بەم شىوئە سەردانكەران دەتوانن فېرى مېژوو و كۆلتوورى ئەو ناوچەيە بن كە سەردانى دەكەن، و زانىارى نوئ و كۆلتوورىكى جياواز بەدەست بەئىن.
3. گەشتوگوزارى شوئىنەوارى دەبىت بە شىوئەيەكى بەردەوام و ھاوسەنگ ئەنجام بەرئەت، بۇ ئەوئە نەبىتە ھۆى لەناوچوونى شوئىنەوارە شوئىنەوارىيەكان و پىسبوونى ژىنگەى دەوروبەرى. پىوئىستە گەشتوگوزارى شوئىنەوارى بەرپىسارانە و بەردەوام ھان بەرئەت، بە كاركردن بۇ پاراستنى ژىنگە و مىراتى كۆلتوورى، و كاركردن بۇ پەرەپىدانى بەرنامەكانى بەرئەبەردى گەشتىارى و پەرەپىدانى ژىرخانى بۇ داينكردنى پىداوئىستىيەكانى سەردانكەران بە شىوئەيەكى بەردەوام.

دووهم: راسپارده كان

گهشتیاری شوپنه واری جوړیکه له گهشتیاری که نهو سهردانکه رانه ده کاته ئامانج که ده یانه ویت شوپنه واره میژووی و کولتووریه کانی نهو ناوچه یه بگه پین که سهردانی ده که ن. نه م گهشتوگوزاره رهنکه کاریگه ری نه ری نه له سهر گه شه پیدانی گهشتیاری له ناوچه که دا هه بیت، به م شیوه یه ی خواره وه:

- 1- به هیژکردنی ئابوری ناوخی: گهشتیاری شوپنه واری سهرچاوه یه کی گرنگی داهاتی داراییه بو نهو ولاتانه ی خاوه نی شوپنه واره گرنگه کانن، بهو پییه ی گهشتیاری کی زور دین بو سهردانی نهو شوپنه واره و پاره بو شوپنی نیشته جیبوون و خواردن و بازارکردن و کات به سهربردن خهرج ده که ن.
- 2- پاراستنی میراتی روشنیری: گهشتیاری شوپنه واری ریگه یه کی کاریگه ره بو پاراستنی میراتی روشنیری و میژووی ناوچه که، به پاراستنی شوپنه واره و ریگه یه کی سهردانی گهشتیاری بو یان.
- 3- گه شه پیدانی ژیرخانی: گهشتوگوزاری شوپنه واری ده توانیت ژیرخانی ههریم باشر بکات، بهو پییه ی چیشته خانه و هویتیل و شوپنی کات به سهربردنی نوی داده مه زرین بو نه وه ی سهردانکه ران له خو بگریت، هه روه ها ده توانیت گواستنه وه و ریگه و بانه کان باشر بگریت بو نه وه ی گهشتیاران ئاسانتر بتوانن بچنه شوپنه شوپنه واریه کانه وه.
- 4- به ره و پیشبردنی گهشتوگوزار: گهشتیاری شوپنه واری یه کی که له ئامرازه کانی پیشخستنی گهشتوگوزار له ناوچه که دا، بهو پییه ی ده توانیت شوپنه واره کان بو ریگه یه یکردن بو ناوچه که و راکیشانی سهردانکه ری زیاتر به کاریه پینریت.

سه رچاوه كان

- 1- أبو عياش، د. عبد الإله والطائي، د. حميد عبد النبي، التخطيط الإستراتيجي - مدخل إستراتيجي، دار الوراق للنشر والتوزيع، عمان - الاردن، 2010، ص: 19.
- 2- ابو عياش، عبد الاله، حميد عبد النبي الطائي، التخطيط السياحي، مؤسسة الوراق للنشر والتوزيع، 2010، عمان، الاردن.
- 3- الانصاري، رؤوف محمد علي، السياحة في العراق ودورها في التنمية والاعمار، ط2، وزارة الثقافة، بغداد، 2013.
- 4- بظاظو، ابراهيم، واخرون، السياحة البيئية بين النظرية والتطبيق، ط1، مؤسسة الوراق للنشر والتوزيع، عمان، 2012.
- 5- الحميري، موفق عدنان، إدارة القرى والمنتجعات السياحية، ط1، مؤسسة الوراق للنشر والتوزيع، عمان الاردن، 2008.
- 6- الخصاونة، د. محمد شبيب والمشاقبة، د. زياد محمد، التنمية السياحية المستدامة، عمان - الأردن، دار جليس الزمان، 2011، ص - ص 20-21 .
- 7- الدليمي، سفيان منذر، اثر تخطيط التنمية السياحية في الحياة الاجتماعية والاقتصادية، في اقليم العراق الشمالي، رسالة ماجستير (غير منشورة)، مركز التخطيط الحضري والاقليمي، جامعة بغداد، 2005.
- 8- دياب، محمد، واخرون، التنمية السياحية والسياسات المالية والنقدية، ط1، دار الايام للنشر والتوزيع، عمان، الاردن، 2015.
- 9- السعيد، عصام حسن، التسويق والترويج السياحي والفندقي، دار الراية للنشر والتوزيع، عمان - الأردن، ط1، 2009، ص: 133 .
- 10- السعيد، عصام حسن، التسويق والترويج السياحي والفندقي، دار الراية للنشر والتوزيع، ط1، 2009، ص: 133.
- 11- سليم، عبد الرحمن، المفاهيم الاقتصادية والفنية للتنمية السياحية، مجلة البحوث السياحية، العدد السادس، 1989، ص: 32
- 12- شبر، إلهام خضير، أهمية تكنولوجيا المعلومات في تنمية القطاع السياحي (دراسة نظرية ومقترحات مستقبلية على المستوى العربي والمحلي)، بحث مقبول للنشر في مجلة كلية بغداد للعلوم الاقتصادية، بغداد 2012، ص : 6

- 13- شمنين، نديم، مبادئ السياحة، الجمعية الجغرافية السياحية، دمشق، 2001.
- 14- عبد القادر، د. مصطفى، دور الإعلان في التسويق السياحي، مجد المؤسسة الجامعية للدراسات والنشر والتوزيع، بيروت – لبنان، ط1، 2003، ص: 197 .
- 15- عبد القادر، مصطفى، دور الإعلان في التسويق السياحي، بيروت، 2003.
- 16- غضبان ، فؤاد ، الجغرافيا السياحية ، دار اليازوري العلمية للنشر والتوزيع ، عمان – الأردن ، 2014 ، ص : 137.
- 17- غضبان، فؤاد، السياحة البيئية المستدامة، ط1، دار صفاء للنشر والتوزيع، عمان، 2015.
- 18- غنيم، عثمان محمد، تخطيط استخدام الارض الريفي والحضري، ط2، دار صفاء للنشر والتوزيع عمان، 2008.
- 19- فوزي، احمد، مدخل علم السياحة، دار الفكر الجامعي، 2008.
- 20- ماضي، مأمون، الجغرافيا السياحية، ط1، دار المجد لنشر والتوزيع، عمان، 2016.

پاشکۆکان

زانکۆی سه‌لاحه‌دین - هه‌ولێر
کۆلیژی به‌ریوه‌بردن و ئابووری
به‌شی کارگیری رێخراوه گه‌شتیاریه‌کان

ب/ فۆرمی راپرسی

خوشک و برایانی به‌ریز

ئهو فۆرمه‌ی له نێو ده‌ستتان دایه به‌شیکه له داواکاری توێژینه‌وه‌ی قوتابییانی قوناغی چوارم که تایبه‌ته به گرنگی شوینه‌وار له‌سه‌ر گه‌شه‌پێدانی گه‌شت و گوزار، داوا له تۆی به‌ریز ده‌که‌ین یارمه‌تیمان بده‌یت له ته‌واو کردنی ئهو توێژینه‌وه‌یه به وه‌لامدانوه و پرکردنه‌وه‌ی ئهو فۆرمه به شیوه‌یه‌کی راست و گونجاو.

توێژه‌ر

تێبینی گه‌شتی

- تکایه هیچ ده‌سته‌واژه‌یه‌ک به بێ وه‌لام جێ مه‌هێله، ئه‌مه واتا ئهم فۆرمه بو به‌لگه بروادار نیه
- به‌رامبه‌ر هه‌ر ده‌سته‌واژه‌یه‌ک (5) جیگره‌وه هه‌یه له‌نێوان (به‌ته‌واوی رازیم، رازیم، بێ لایه‌ن، رازی نیم، به‌ته‌واوی رازی نیم) داوا له به‌ریزتان ده‌که‌ین نیشانه‌ی (✓) له به‌رامبه‌ر ئهو ده‌سته‌واژه‌یه دابنێن که گونجاوه به‌رامبه‌ر ئهو رایه‌ی که هه‌تانه.

یه‌که‌م: زانیاری که‌سی

1- رهگهز () نیر () می ()

2- تهمهن: (18 – 30) سال (31 – 40) سال (41- 55) سال (56 سال زیاتر)

3- پروانامه‌ی خویندن : ناماده‌یی () , دبلوم () , بکالوروس () , ماجستیر () , دکتورا ()

(

4- ناویشانی پیشه‌یی :

5- ژماره‌ی ساله‌کانی خزمهت :

(1 - 4) (4 - 8) (8 - 12) (12 - 16) (زیاتر له 16 سال)

ت	برگه‌کان	پرازیم به ته‌واوی	پرازیم	بی لایهن	پرازی نیم	به‌ته‌واوی پرازی نیم
1	ئایا خزمه‌تگوزاری پیویست بو شوینی شوینه‌وار کراوه					
2	ئایا شوینه‌وار ده‌توانیت وهک سه‌رچاوه‌یه‌کی ئابووری سه‌یر بکه‌ین					
3	ئایا شوینه‌وار ده‌بیته هوی ئه‌وه‌ی که خه‌لک سه‌ردانی ئه‌و شاره بکات					
4	ئایا ره‌فتاری کۆمه‌لگه ده‌بیته گۆی ئه‌وه‌ی خه‌لک سه‌ردانی شوینی شوینه‌وار بکه‌ن					
5	ئایا ده‌توانین له هه‌موو وهرزه‌کانی سه‌ردانی شوینه‌کانی شوینه‌وار بکه‌ن					
6	ئایا شوینه‌واری پشت‌ده‌به‌ستتیت به‌سه‌رچاوه‌ی مرۆیی					
7	ئایا شوینه‌وار ده‌بیته هوی هه‌لی کار زیاد بیت					
8	ئایا هه‌موو ره‌گه‌زیک و هه‌موو نه‌ته‌وه‌یه‌ک چه‌زی بینینی شوینه‌وار هه‌یه					
9	ئایا شوینه‌وار که‌لتووری و لاته‌که‌ی پیشان ده‌دات					
10	ئایا هه‌موو شوینه‌واریک تاییه‌تمه‌ندی خۆی هه‌یه					
11	ئایا شوینه‌واری هه‌ر ده‌وله‌تیک له‌گه‌ل کۆمه‌لگه‌ی خۆی ده‌گونجیت					

				12	ئايا شوينى شوينهوار دهبيته هوى پيشكوتنى دهولمتهكه
				13	ئايا شوينى شوينهوار دهبيته هوى ناسهقمگيرى و ئالوزى
				14	ئايا شوينهوار كارىگهري ههيه لهسهر سياسهتى بهريوهبردنى شوينهكه
				15	ئايا ناسهقامگيرى ئابوورى و سياسى دهبيته هوى ئهوى خهلك سهردانى شوينهكه نهكهن
				16	ئايا ئهوشويناى شوينهوارى ليه خهلك دهتوانن ئاسايى له شويناى بژين
				17	ئايا لهه بارودوخى ئيستى قايروسى كورونا كارىگهري ههيه لهسهر شوينه شوينهواريهكان
				18	ئايا شوينهوارى دهبيته هوى گهشهسهندنى گهشتوگوزار
				19	ئايا لهههموو كاتىك و بارودوخىك دهتوانى سهردانى شوينى شوينهوار بكهى
				20	ئايا پيوسته كارمندان له شوينهكانى شوينهوار بو خزمهت كردنى گهشتياران
				21	ئايا شوينهوارى كارىگهري ههيه لهسهر رهههندى ژينگهپى
				22	ئايا شوينهوار دهبيته گوى سهرچاوهى داهات بو ئهوشاره
				23	ئايا شوينه شوينهواريهكان لهههموو ولاتان دا ههيه
				24	ئايا بارودوخى ئاو و ههوا كارىگهري ههيه لهسهر شوينهوارهكان
				25	ئايا ئاو و ههواى ناسهقام گير دهبيته هوى دارمان و نهمانى شوينه شوينهواريهكان
				26	ئايا شوينه شوينهواريهكانى جيهان ئيستى وهك خوى ماون يان له ناو چوونه

